

Advies van de Brusselse Raad voor Dierenwelzijn (26/06/2020)

betreffende het tentoonstellingsverbod voor dieren bedoeld in artikel 17bis, §2, 1° van de dierenwelzijnswet

Het amputeren van oren en staarten - het zogenaamde couperen bij paarden en honden of “blokstaarten” bij paarden, in wetenschappelijke taal “caudotomie” – is in België sinds 2006 in principe verboden o.b.v. artikel 17 bis van de dierenwelzijnswet^{1,2}. In principe is het eveneens verboden om deel te nemen aan tentoonstellingen, keuringen of wedstrijden met dieren waarbij een dergelijke verboden ingreep is verricht. Caudotomie is een probleem voor het welzijn van de dieren, zoals ook door de voormalige federale Raad voor Dierenwelzijn duidelijk gemaakt in 2007 voor paarden^{3,4} en in 2010 voor honden^{5,6}. Bovendien krijgt het minder gespecialiseerde publiek door het tentoonstellen van dergelijke dieren de indruk dat couperen van staarten en/of oren nog steeds toegestaan is.

Vandaag de dag worden toch nog erg veel Belgische trekpaarden “geblokstaart” én tentoongesteld, en worden uitzonderlijk ook nog honden met gecoupeerde staarten en/of oren tentoongesteld. Zowel bij paarden als bij honden gebeurt dit op basis van de uitzondering in de wet die stelt dat het verbod op de ingreep niet van toepassing is als een diergeneeskundige noodzaak bestaat.

Er bestaat een vermoeden van misbruik, waarbij de ingreep vaak wordt uitgevoerd zonder dat er daadwerkelijk sprake is van een noodzaak. Zeker bij trekpaarden is het percentage dieren met gecoupeerde staarten dat men ziet op evenementen vaak veel groter dan het percentage waarbij een diergeneeskundige noodzaak tot couperen redelijkerwijze kan worden aangenomen. Het disciplinaire of strafrechtelijke optreden tegen de betrokken dierenartsen of de houders van de dieren is niet effectief omdat het bestaan van een diergeneeskundige noodzaak achteraf niet of zeer moeilijk kan worden ontkracht.

Om deze situatie te veranderen, werd in Vlaanderen het decreet gepubliceerd van 23 maart 2018 tot wijziging van de wet van 14 augustus 1986, waardoor dieren die een verboden ingreep ondergingen vanaf 15 april 2018 (datum van inwerkingtreding) sowieso - los van de diergeneeskundige noodzaak - niet kunnen langer deelnemen aan tentoonstellingen, keuringen of wedstrijden. Deze oplossing werd verkozen boven een controle door de Dienst Dierenwelzijn voorafgaand aan de caudotomie omdat bij dat laatste nog steeds een “grijs gebied” zou blijven bestaan voor ingrepen die plaatsvinden in het buitenland.

¹ Wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, zie:

<http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/1986/08/14/1986016195/justel>.

² In combinatie met het K.B. van 17/05/2001 betreffende de toegestane ingrepen bij gewervelde dieren, met het oog op het nutsgebruik van de dieren of op de beperking van de voortplanting van de diersoort. Zie:

<http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/bsluit/2001/05/17/2001016198/justel>.

³ https://leefmilieu.brussels/sites/default/files/user_files/rapport_caudotomiebijhetbelgischtrekpaard.pdf

⁴ Lefebvre, D., Lips, D., Ödberg, F. O., & Giffroy, J. M. (2007). Tail docking in horses: a review of the issues. *Animal*, 1(8), p1167-1178.

⁵ <https://dierenwelzijn.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Caudotomie%20hondenrassen%20-%20Rapport%20%282010%29.pdf>

⁶ Lefebvre, D., Lips, D., & Giffroy, J. M. (2007). The European Convention for the Protection of Pet Animals and tail docking in dogs. *Revue Scientifique Et Technique-Office International Des Epizooties*, 26(3), 619.

Ook in Nederland is sinds eind 2016 een gelijkaardig tentoonstellingsverbod - los van het land waar de verboden ingreep plaatsvond - van kracht⁷.

Het aangepaste tentoonstellingsverbod in Vlaanderen geldt niet enkel voor paarden en honden, maar is van toepassing op alle dieren die enige bij wet verboden ingreep hebben ondergaan. Buiten bij paarden en bij honden, kan men zich ook verboden ingrepen voorstellen - hoewel waarschijnlijk minder frequent - bij landbouwhuisdieren die deelnemen aan tentoonstellingen, wedstrijden of keuringen. Bij deze dieren zijn bepaalde pijnlijke ingrepen (vb. caudotomie bij schapen en varkens, leewieken van vogels, ...) onder bepaalde voorwaarden⁸ nog toegestaan. Ingrepen die niet onder dit besluit vallen, zijn echter verboden.

In tegenstelling tot in Vlaanderen en in Nederland, is er het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) tot op heden niet hetzelfde tentoonstellingsverbod van kracht voor dieren die een verboden ingreep ondergingen.

Conclusie

De Brusselse Raad voor Dierenwelzijn besprak bovenstaande problematiek tijdens zijn vergadering van 26 juni 2020. Op basis hiervan adviseert de Raad aan de Brusselse minister voor dierenwelzijn om de Vlaamse wijziging van artikel 3 en artikel 19 van de wet van 14 augustus 1986 over te nemen, zodat na het na de inwerkingtreding van deze nieuwe wetgeving sowieso niet langer mogelijk is om deel te nemen aan tentoonstellingen, keuringen of wedstrijden (ook indien dit een privé-initiatief betreft)* met dieren die een verboden ingreep ondergingen - los van de diergeneeskundige noodzaak van de ingreep verantwoord op basis van een attest. Daarenboven vind de Raad dat het verboden moet worden om publiciteit te maken* met afbeeldingen van dieren die een verboden ingreep hebben ondergaan.

** Op deze beide voorschriften moet er wel een uitzondering worden voorzien voor erkende dierenasielen, om te voorkomen dat zij de adoptie van deze dieren niet meer zouden kunnen promoten.*

⁷ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierenwelzijn/couperen-van-dieren>

⁸ Deze voorwaarden zijn vastgelegd in het koninklijk besluit van 17 mei 2001 betreffende de toegestane ingrepen bij gewervelde dieren, met het oog op het nutsgebruik van de dieren of op de beperking van de voortplanting van de diersoort.

